

PERUSTELUT UUDEN VALVONTAELÄINLÄÄKÄRIVIRAN PERUSTAMISELLE

Yleistä

Valvontaeläinlääkärit toteuttavat lainsäädännössä kunnaneläinlääkärille säädetyt valvontatehtävät alueellisen suunnitelman ja valtakunnallisen eläinlääkintähuolto-ohjelman mukaisesti. Valvontaa toteutetaan riskiperusteisesti. Valvontaa suoritetaan sekä ennalta suunniteltuna että epäilyyn perustuvana. Osa valvontakohteista sovitaan erikseen projekteina, joihin osallistutaan Aluehallintoviraston ja Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan. Kunnaneläinlääkäreille säädetyt valvontatehtävät on eriytetty praktikkoeläinlääkäreiltä valvontaeläinlääkäreille, jotta valvonta ei vaarannu asiakassuhteen tuoman jääviyden vuoksi. Lisäksi eriyttäminen mahdollistaa erityisosaamisen kehittämisen valvontaan kohdistetuille viranhaltijoille.

Seuraavassa esitetään perusteluja uuden valvontaeläinlääkärivirran perustamiselle. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluissa on kaksi valvontaeläinlääkärin virkaa. Toinen valvontaeläinlääkärin virka on perustettu kesäkuussa 2022 täydentämään resurssivajetta, mutta lisäresurssista huolimatta kaikkia lakisääteisiä tehtäviä ei saada nykyisellä resurssilla hoidettua. Toinen valvontaeläinlääkäri tekee valvonnan lisäksi vastaavan eläinlääkärin tehtäviä eli toimii kunnaneläinlääkäreiden lähiesihenkilönä. Virasta 80 % on varattu valvontaeläinlääkärin tehtäviin ja 20 % vastaavan eläinlääkärin tehtäviin. Kuitenkaan 20 %:n osuus työajasta ei riitä vastaavan eläinlääkärin tehtävien hoitamiseen ja siksi myös sitä resurssia tulisi tarkastella uudestaan. Vuoden 2026 alussa voimaan astuvan aluehallintouudistuksen myötä on odotettavissa, että aluehallintoviraston tehtävistä osa siirtyy kunnallisille viranhaltijoille.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluissa valvontaeläinlääkärit hoitavat ns. valtion virkatehtäviä sekä kunnallisia elintarvikevalvonnan tehtäviä. Yksikössä ei ole erillistä hygieenikkoeläinlääkärin virkaa, joka hoitaisi vain elintarvikevalvontaa. Eläinsuojeluvalvonta tehdään pääsääntöisesti parityöskentelynä, minkä vuoksi valvontaeläinlääkäreillä on samanlaiset työnkuvat. Myös loma-aikoina valvontaeläinlääkärien on tarpeellista pystyä tekemään kaikkia työtehtäviä.

Valvontaeläinlääkärien työalue on maantieteelliset laaja ja tarkastuskohteiden välimatkat ovat pitkiä. Tarkastuspäivät suunnitellaan etukäteen mahdollisuuksien mukaan samalle suunnalle. Tästä huolimatta tarkastuspäiville tulee paljon ajokilometrejä, joihin kuluu paljon aikaa. Saman päivän aikana on harvoin mahdollista tehdä yli neljää tarkastusta. Vuonna 2024 valvontaeläinlääkäreille tuli ajokilometrejä yhteensä 16 534km.

Ympäristöpalveluiden alan lainsäädäntö päivittyy jatkuvasti. Viimeisimpinä muutoksina elintarvikelaki ja eläinten hyvinvointilaki uudistettiin kokonaan. Vuoden 2026 alusta eläinlääkintähuoltolain uudistus astuu voimaan. Tulevina vuosina kaikki eläinlajikohtaiset asetukset uudistetaan. Lainsäädännön jatkuva muuttuminen vaatii viranhaltijoilta paljon kouluttautumista. Eläinlääkäreillä on lakisääteinen velvoite (laki eläinlääkärinammattin harjoittamisesta 18 §) ylläpitää ammatillista osaamistaan ja perehtyä ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin. Kouluttautumiseen kuluu vuosittain huomattavasti enemmän aikaa kuin 3 pv/virka. Tyypillisesti viikoittain on vähintään yksi puolen päivän koulutus, jolloin koulutuksia kertyy noin 1 kk/vuosi. Kaikkiin tarpeellisiin koulutuksiin ei pystytä tällä hetkellä osallistumaan.

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:n mukaan valtion varoista maksetaan kunnalle korvaus 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valvontatehtävien suorittamisesta. Korvauksen perusteena ovat kunnalle aiheutuvat välittömät kustannukset. Valtio korvaa valvontaeläinlääkärin palkkauskustannuksia kunnalle Valtioneuvoston asetus eläinlääkintähuollosta 1031/2009 3 §:n mukaisesti. Palkkauskustannus sisältää palkkakustannuksen lisäksi henkilösivukulut

(palkkakustannus = välitön palkka + vuosiloma-ajan palkka + lomarahat ja henkilösivukulut = sosiaalivakuutusmaksut + laskennallinen 5,3 % palkkakustannuksista). Valvontaeläinlääkäreiden tehtävien vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan valtion avustuksia on tullut 98 663 e ja toimintakuluja ollut 228 325 e eli alijäämä ollut 129 662 e. Tämä alijäämä on käytännössä hinta valvontaeläinlääkäreiden suorittamalle elintarvikevalvonnalle sekä vastaavan eläinlääkärin tehtäville, jotka ovat ylittäneet eläinlääkintään jyvitetyn 0,2 htv:n osuuden.

Valtion/kunnan valvontatehtävä	Valvontatehtävä	Resurssitarve henkilötyövuosina (htv)
Valtio	Eläinten hyvinvoinnin valvonta (sis. eläinkuljetusten valvonta)	1,6
Valtio	Eläinten terveyden valvonta (sis. tuonti- ja vientivalvonta)	0,2
Valtio	Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta	0,2
Valtio	Sivutuotevalvonta	0,1
Valtio	Vierasaine- ja lääkekirjanpidonvalvonta	0,05
Kunta	Hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen (laitosten) valvonta	0,2
Kunta	Eläinperäisen alkutuotannon valvonta	0,4
Kunta	Vastaavan eläinlääkärin tehtävät	0,5
		yht. 3,25

VALVONTATYÖT LAINSÄÄDÄNTÖKOHTAISESTI

Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Suurin osa eläinten hyvinvoinnin valvonnasta on epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia. Ilmoituksia tulee kansalaisten lisäksi viranomaisilta ja yhteistyötahoilta (teurastamo, meijeri, lomitus, poliisi, ensihoito, toiset eläinlääkärit jne.). Tarkastukset tehdään kiireellisyysarvion mukaan. Näiden tarkastuksien määrä on vuosien saatossa noussut. Vuonna 2024 tehtiin yhteensä 143 eläinsuojelutarkastusta. Näistä 95 oli epäilyyn perustuvia tarkastuksia, joiden seurauksena tehtiin 42 eläinsuojelupäätöstä. Päätösten noudattamisen valvomiseksi tehtiin 48 uusintatarkastusta. Vertailun vuoksi vuonna 2023 tehtiin yhteensä 121 eläinsuojelutarkastusta ja vuonna 2022 102 eläinsuojelutarkastusta. Resurssivajeen vuoksi osassa tapauksista tarkastaminen viivästyy ja hallinnollisiin toimiin ryhtyminen pitkittyy. Tarkastusmäärän nousu selittyy pitkälti lemmikkieläinten valvonnan lisääntymisellä. Vuonna 2024 tavanomaisia tuotantoeläimiä on valvottu 60 tarkastuksella ja harraste-eläimiä 125 tarkastuksella. Vuonna 2025 vastaavat luvut ovat kesäkuun alkuun mennessä 15 tuotantoeläinten tarkastusta ja 41 harraste-eläinten tarkastusta.

eläinlaji	tarkastusten lukumäärä (2024)	osuus kaikista tarkastuksista
koira	61	33 %
kissa	51	28 %
kani	13	7 %
hevonen	25	14 %
nauta	21	11 %
kana	14	7 %

Ilmoituksenvaraisia toimijoita valvotaan säännöllisesti ilman epäilyä laiminlyönnistä. Alueellamme tähän kategoriaan kuuluvat eläinnäyttelyt, tallit, eläinhoitolat, isot kennelit, riistanhoidolliset tarhat ja lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Jos toiminnassa ei todeta epäkohtia, tarkastukset tehdään kolmen vuoden välein. Resurssivajeen vuoksi osa suunnitelluista tarkastuksista jää tekemättä.

Ilmoituksenvaraisten toimijoiden lisäksi yksikössä voidaan toteuttaa muuta valvontasuunnitelman mukainen valvonta. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluissa on pyritty viime vuosina valvomaan maidontuotantoon pidettävien nautojen jaloitteluvalvontaa sekä kartoittamaan niin sanottuja hiljaisia tiloja eli tiloja, joilla ei koskaan käy eläinlääkäri. Resurssivajeen vuoksi näissä valvonnoissa ei olla päästy suunniteltuihin tavoitteisiin.

Ruokavirasto on määritellyt valvontaeläinlääkärin vuotuiseksi tarkastustavoitteeksi 150–200 tarkastusta. Koska eläinsuojelutarkastukset (143 vuonna 2024) tehdään parityönä ja asiakirjat kommentoi aina ennen allekirjoittamista toinenkin valvontaeläinlääkäri, pelkästään eläinsuojeluvalvonnan toteuttamiseen kuluu lähes kokonaan kahden valvontaeläinlääkärin työpanos. Jos tarkastusmäärään lisää tehtyjen päätösten määrän (42 vuonna 2024), ollaan jo Ruokaviraston tavoitteen ylärajalla.

Eläinkuljetus

Ammattimaisesti eläimiä kuljettavat henkilöt tarvitsevat eläinkuljettajaluvan. Aluehallintovirasto tekee valvontaeläinlääkärille tarkastuspyynnön, kun toimijan hakemus tulee heille käsiteltäväksi. Lupaa varten eläinkuljetusajoneuvolle (rekat, trailerit, kontit) tehdään tarkastus, jossa arvioidaan täyttääkö ajoneuvo eläinten kuljetuksesta annetun lain mukaiset vaatimukset. Tarkastukset tehdään parin viikon sisällä. Lupaa ei voida myöntää ennen kuin ajoneuvo on tarkastettu. Lupa on määräaikainen ja luvan uusimisen yhteydessä ajoneuvo tarkastetaan uudelleen.

Eläinten terveyden valvonta

Eläinten terveyden valvonta on pääasiassa tarttuvien eläintautien valvontaa näytteenotoilla ja tarkastuskäynneillä. Eläintuotannossa on pakollisia ja vapaaehtoisia terveysvalvontaohjelmia. Merkittävimmät tarttuvien tautien valvontakäynnit ovat siipikarjan salmonella-valvontakäynnit, joilla otetaan aina näytteitä sekä kalanviljelyn valvontakäynnit, joilla otetaan tietyissä tapauksissa näytteitä. Lintuinfluenssaepidemian myötä turkistarhoja valvontaan säännöllisesti osana lintuinfluenssan vastustustoimia. Lisäksi alueella on muutama lampuri, jotka kuuluvat vapaaehtoiseen maedi-visna-vastustusohjelmaan. Näiltä tiloilta otetaan säännöllisesti verinäytteitä. Lisäksi vallitsevan tilanteen mukaan Aluehallintovirastosta tai Ruokavirastosta voi tulla muita näytteenottopyyntöjä. Ajoittain esiintyy paikallisia eläintautiepidemioita, esimerkiksi salmonella- tai EHEC-epidemia nautatilalla, jolloin valvontaeläinlääkäri laatii tilalta tarvittavat selvitykset ja ottaa näytteitä yhdessä praktikkokunnaneläinlääkäreiden kanssa. Eläintautien valvontaan kuuluu myös ohjausta ja opastusta luonnonvaraisissa eläimissä esiintyvien eläintautien varalta ja tarvittaessa näytteenottoa.

Tuonti- ja vientivalvonta

Eläinten tuonnin ja viennin valvonnasta suurin osa on terveystodistusten luomista EU:n yhteiseen Traces NT -järjestelmään. Terveystodistuksen tekemiseen kuuluu: tuojan/viejän ohjeistaminen järjestelmän käyttämiseen, eläimen fyysinen tarkastaminen sen pitopaikassa ja terveystodistuksen kirjaaminen järjestelmään. Lisäksi Aluehallintovirasto on ohjeistanut tekemään vastaanottotarkastuksia vuosittain. Näihin ns. control-tarkastuksiin kuuluu eläimen fyysinen tarkastaminen sen pitopaikassa, terveystodistuksen tarkastaminen ja control-osion kirjaaminen järjestelmään. Vastaanottotarkastuksia ei ole saatu tehtyä kuin yksittäisiä resurssivajeen vuoksi.

Joskus eläintä ei ole tuotu maahan asianmukaisesti ja silloin eläinlääkäri aloittaa selvityksen laittoman tuonnin epäilyssä.

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

Valvontaeläinlääkäri valvoo eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamista. Käytännössä eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta tehdään muiden tarkastusten yhteydessä. Koirarekisterivalvonta on tullut kokonaan uutena valvottavana asiana vuoden 2024 alusta. Koirien tunnistusmerkitseminen mikrosirulla ja rekisteröinti Ruokaviraston koirarekisteriin tuli pakolliseksi 31.12.2023 ja tästä lähtien asiaa on tullut valvoa kaikilla tarkastuksilla, joilla tavataan koiria (esimerkkinä epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset). Harraste-eläinten eläinsuojeluvallvonnan lisääntyminen on lisännyt vuodesta 2024 merkittävästi eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaa, koska noin puolella koirien pitopaikkoihin tehdyistä eläinsuojelutarkastuksista todetaan puutteita koirien ilmoittamisessa rekisteriin.

Kaikilla tarkastuksilla tarkastetaan, että pitopaikan tiedot eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterissä on ajan tasalla. Kyseiseen rekisteriin tulee ilmoittaa eläintenpito, joka koskee nauta-, lammas-, vuohi-, sika-, hirvi-, kameli- tai hevoseläimiä, turkiseläimiä, tuotantokaneja, siipikarjaa, mehiläisiä tai kimalaisia. Lisäksi ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito, kotieläinpihan pito, luonnonvaraisten eläinlajien tuotantotarhaus ja riistanhoidollinen tarhaus sekä avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen tulee ilmoittaa rekisteriin. Rekisterin tiedoissa on huomattavan paljon puutteita ja vanhentunutta tietoa. Talleilla tarkastetaan lisäksi pitopaikan kirjanpito siellä olevista, sinne tulleista ja sieltä lähteneistä hevosista sekä pitopaikan hevosten passit.

Jos tarkastuksilla todetaan tunnistamisen ja rekisteröinnin puutteita, annetaan puutteen korjaamiseksi kehoitus. Jos annettua kehoitusta ei noudateta, voidaan kuulla määräyksen antamisesta ja antaa asiassa määräys. Vuonna 2024 tunnistamisen ja rekisteröinnin tarkastuksia tehtiin 28 kappaletta. Vuonna 2025 elokuun 18. päivään mennessä tehtiin 24 tunnistamisen ja rekisteröinnin tarkastusta.

Sivutuotevalvonta

Sivutuotevalvonnassa pääpaino on haaskailmoitusten käsittelyssä, haaska-asioiden neuvonnassa ja haaskapaikkojen tarkastamisessa. Haaskanpito on toimintaa, jossa luonnonvaraisia eläimiä houkutellaan ravinnon avulla ruokintapaikalle, kun tarkoituksena on eläinten valokuvaus tai katselu, tai pienpetojen metsästys. Haaskatoimijan on ilmoitettava kolme kertaa vuodessa haaskaruokintapaikalle toimitetun sivutuotteen määrä ja muut tiedot. Ilmoitus on tehtävä, vaikka kyseisenä ajanjaksona haaskapaikalle ei olisi toimitettu lainkaan sivutuotteita. Valvontaeläinlääkäri pitää kirjaa haaskapaikkojen käyttöilmoituksista, kokoaa tietoista vuoden yhteenvedon ja toimittaa sen aluehallintovirastolle seuraavan vuoden alussa.

Haaskapaikkoja on alueella yhdeksän. Haaskapaikat tulisi tarkastaa kolmen vuoden välein eli keskimäärin kolme haaskapaikkaa vuodessa. Haaskatarkastukset tulisi Ruokaviraston suosituksen mukaan tehdä fyysisinä tarkastuksina, mutta resurssivajeen vuoksi nämä on tehty pelkkinä asiakirjatarkastuksina, joissa käyttöilmoitusten ja eläinrekisterien tietoja on verrattu toisiinsa. Haaskapaikkoja on tarkastettu fyysisesti ainoastaan, jos niistä on tullut haittailmoitus. Vuonna 2024 tarkastettiin epäilyyn perustuen yksi haaskapaikka.

Lisäksi tehdään sivutuotteiden käsittelyn ja hävittämisen valvontaa. Ruokavirastosta tulee tarkastuspyyntöjä suunnitelmalliseen sivutuotetarkastamiseen. Vuonna 2024 Ruokavirastosta tuli pyyntö tarkastaa seitsemän tilan sivutuotteiden käsittely ja hävitys. Lisäksi sivutuotteiden käsittelyä ja hävitystä tarkastetaan epäilyyn perustuen, jos esimerkiksi eläinrekisteristä havaitaan raatojen

hävitystä lainvastaisella tavalla (esim. kuolleiden märehitjoiden hautaaminen). Vuonna 2024 tehtiin kaksi epäilyyn perustuvaa sivutuotetarkastusta suunnitelmallisten lisäksi.

Vierasaine- ja lääkekirjanpidon valvonta

EU velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan elintarvikkeiden vierasaineita. Ruokavirasto lähettää valvontaeläinlääkärille vierasainevalvonnan näytteenottopyynnöt. Näytteitä otetaan elintarvikkeiden alkutuotteista ja elävistä eläimistä. Näytteenotot tulee tehdä ennalta ilmoittamatta. Etäisyydet pitkiä, joten yhden näytteen hakemiseen menee helposti puoli päivää. Vuonna 2024 haettiin alueelta 8 näytettä.

Elintarvikkeiden lääkejäämiä seurataan tuotantoketjussa. Jos meijerissä tai teurastamolla tehdään lääkejäämälöydös, tulee alkuperätilalla tehdä selvitys. Aluehallintovirasto tekee valvontaeläinlääkärille määräyksen lääkekirjanpidon tarkastuksen ja lääkejäämäselvityksen tekemisestä. Aiemmin aluehallintovirasto on tehnyt näitä tarkastuksia itse, mutta viimeisimmät tarkastukset on määrätty kuntien tehtäväksi. Vesiviljelytarkastuksilla on tehtävä vuonna 2025 lisäksi kaikille lääkekirjanpidon tarkastus.

Elintarvikevalvonta

Elintarvikelain (297/2021) 27.1 §:n mukaan kunta huolehtii toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään. Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta. Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 15.1 §:n mukaan kunnan on huolehdittava eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisestä valvonnasta ja muusta elintarviketurvallisuuden valvonnasta siten kuin siitä säädetään elintarvikelaissa tai sen nojalla.

Elintarvikevalvonnan tavoitteena on varmistaa, että elintarvikkeet ovat turvallisia, elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan ja toiminta, tuotteet sekä tuotteista annettavat tiedot täyttävät elintarvikelainsäädännön vaatimukset. Elintarvikevalvonnasta laitosten valvonta ja alkutuotannon uusintatarkastukset ovat maksullisia ympäristöpalveluiden maksutaksan mukaisesti.

Elintarvikevalvonnan maksut	2023	2024
Laitosten tarkastus ja hyväksymismaksut	3 517	3 305
Perusmaksut laitoksista	1650	1650
Alkutuotannon uusintatarkastukset	0	505
Summa (€)	5167	5460

Elintarvikealan laitoksia eli kala-, liha- ja maitoalan laitoksia valvoo valvontaeläinlääkärit, koska näissä kohteissa käsitellään eläinperäisiä elintarvikkeita. Kohteita on alueella 11, joista neljä tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa ja seitsemän kerran vuodessa. Tarkastuksia on vuodessa yhteensä 15. Suunnitelmalliset tarkastukset on pääasiassa saatu tehtyä, mutta resurssivajeen vuoksi tarkastukset ovat saattaneet olla suppeampia kuin ideaalitalanteessa. Laitosvalvonta on toimijalle maksullista.

Alkutuotannon valvonnasta suurin osa on maidontuotantotilojen valvontaa eli ns. maitohygieniatarkastuksia (101 valvontakohtetta). Tarkastukset pyritään tekemään kohteissa 5 vuoden välein, mikä tarkoittaa 20 tarkastusta per vuosi. Jos tarkastuksella todetaan puutteita, annetaan asian korjaamisesta kehoitus, jota valvotaan uusintakäynnillä. Ensimmäinen tarkastus on

toimijalle ilmainen, mutta uusintatarkastus on maksullinen. Kehotuksien antaminen ja sitä kautta uusintatarkastukset ovat lisääntyneet. Määräysten antaminen lisää hallinnollista työtä.

Siipikarjaan liittyvä alkutuotannon valvonta tarkastetaan salmonellavalvontojen yhteydessä 5–6 vuoden välein. Kalastajille on tehty vain yksittäisiä tarkastuksia epäilytilanteissa. Ruokaviraston ohjeen mukaan alle 12 metrin kalastusalueet tulisi tarkastaa tarvittaessa tai projekteina ja yli 12 metrin alueet kolmen vuoden välein. Lihantuotannon toiminta ja hunajan tuotanto tarkastetaan tarvittaessa. Käytännössä alkutuotannon tarkastuksia ei ole tehty lihantuotannon tai mehiläisten pitopaikoissa. Vesiviljelylaitoksia alueella on kuusi ja ne tulisi tarkastaa Ruokaviraston ohjeen mukaan viiden vuoden välein eli 1–2 per vuosi, mutta näitä tarkastuksia ei ole resurssivajeen vuoksi ehditty tehdä. Alkutuotannon tarkastuksia ei ole resurssivajeen vuoksi pystytty tekemään Ruokaviraston määrittelemien tarkastustiheyksien mukaan, joten maksutuottojakaan ei näin ollen juuri ole.

Elintarvikevalvonnan tärkeä osa on elintarviketiimiin osallistuminen. Yhdessä ympäristöterveystarkastajien kanssa selvitetään mm. ruokamyrkytystapauksia, vesiepidemioita jne. Elintarviketiimissä myös päätetään yhteisistä valvontaprojekteista ja tehdään laatutyötä muiden Keski-Suomen yksiköiden kanssa.

LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS

Ruokaviraston tavoite: Tarkastusmäärätavoitteena voidaan pitää 150-200 kpl/htv (1 htv = 220 htp)

1. Eläinmäärät ympäristöpalveluiden alueella

- a. Tuotantoeläintilat (lkm) Eläintenpitäjärekisteristä
 - Nautatilat **246**
 - Sikatilat **36**
 - Lammas- ja vuohitilat **171**
 - Hevostilat **173**
 - Siipikarjatilat
 - Kanat **269**
 - Anka **22**
 - Kalkkuna **16**
 - Hanhi **9**
 - Vesiviljelylaitokset **6**
 - Turkistarhat **2**
 - Tarhatun riistan tilat **9**
 - Mehiläistarhat **47**
 - Muut tuotantoeläinyksiköt
 - Luonnonravintolammikot **26 toimijaa**
 - Villisia **1**
- b. Lemmikit (lkm)
 - Arvio lemmikkien määrästä **3 505** (1/8 asukasmäärä)

2. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

- a. Ilmoituksenvaraiset kohteet (lkm)
 - Kennelit **2**
 - Hevostallit **17**
 - Riistanhoidolliset tarhat **4**
 - Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat **2**
 - Eläinhoitolat **2**
 - **Yht. 27**
- b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (lkm)
 - Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista **143 (2024), joista 48 uusintoja, 42 päätöstä**
- c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta
 - Pysyvät eläinnäyttelyt **4**
 - Eläinkuljetusten valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve 0,8 htv x 2 -> 1,6 htv

3. Eläinten terveyden valvonta

- a. Terveysvalvonta
 - Pakolliseen terveysvalvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)
 - Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat **6**
 - Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta **2**
 - Vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)
 - Maedi-visna / CAE **3**
 - Lohikalojen bakteeriperäinen munuaistauti (BKD) **3**
- b. Muu eläinten terveyden valvonta
 - Turkistarhoja **2**
 - Ulkona pidettävien sikojen pitopaikkojen määrä **5**
- c. Eläinten tuonnin ja viennin valvonta

- Traces eläinterveystodistukset sisämarkkinasiirtoihin

Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve 0,2 htv

4. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

- a. Eläinten hyvinvoinnin valvonnan yhteydessä valvotaan eläinten tunnistamista ja rekisteröinti (mm. koirarekisterin valvonta)
- b. Vuonna 2024 tehtiin 28 tarkastusta

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve 0,2 htv

5. Sivutuotevalvonta

- a. Sivutuotealan laitokset ja toimijat: hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta
- b. Polttolaitos 1
- c. Raatojen ja kotiteurastuksen sivutuotteiden hävityksen valvonta
- d. Haaskatoiminnan valvonta 9 toimijaa

Sivutuotevalvonnan resurssitarve 0,1 htv

6. Vierasaine- ja lääkekirjanpidonvalvonta

- a. Vuonna 2024 otettiin 8 vierasainevalvontanäytettä
- b. Lääkekirjanpidon ja lääkevahinkoselvitysten tekeminen avin pyynnön mukaisesti

Vierasaine- ja lääkekirjanpidon valvonnan resurssitarve 0,05

7. Elintarvikevalvonnan resurssitarve

- a. Valvontakohteiden lkm
 - 11 laitosta -> 15 tarkastusta -> 30 päivää
 - 100 nautatilaa -> 20 tarkastusta / vuosi -> 30 päivää
 - 10 muuta alkutuotannon tarkastusta (kananmunat, hunaja, liha, kalastus, vesiviljely) -> 15 päivää
 - valvonnat yht. 75 päivää -> 0,34 htv
- b. Muut elintarvikevalvontatyö
 - tiimipalaverit ym. laaturyhmäpalaverit 1kk/v
 - elintarvikevalvonnan koulutukset 1kk/v
 - yht. 0,16 htv
- c. Elintarvikevalvonnan resurssitarpeen laskeminen on vaikeaa, koska valvonnan toteuttamisessa on merkittäviä puutteita. Laskennassa ei ole huomioitu uusintatarkastusten määrää, todellisuudessa uusintoja voisi olla kolmasosaan tarkastuksia, jolloin elintarvikevalvontaan menisi 0,6 htv.